

26/11/2019

Δελτίο Τύπου

Βασικά συμπεράσματα μελέτης: «Η σημασία των κινητών επικοινωνιών και της ευρυζωνικότητας στο νέο αναπτυξιακό πρότυπο της ελληνικής οικονομίας»

Παρουσιάστηκε σήμερα στο 21^ο INFOCOM WORLD CONFERENCE, η μελέτη του IOBE για τις κινητές επικοινωνίες και την επίδρασή τους στην ελληνική οικονομία. Συγκεκριμένα, το IOBE εκπόνησε για λογαριασμό της Ένωσης Εταιρειών Κινητής Τηλεφωνίας (ΕΕΚΤ) μελέτη με στόχο την ανάδειξη της σημασίας των κινητών επικοινωνιών και της ευρυζωνικότητας στο νέο αναπτυξιακό πρότυπο της ελληνικής οικονομίας. Βασικός πυρήνας της μελέτης ήταν η **ποσοτικοποίηση αφενός της συνολικής συνεισφοράς του κλάδου στην εγχώρια οικονομία, αφετέρου της δυναμικής επίδρασης που θα μπορούσε να έχει στην οικονομία μια ποιοτική ενίσχυση της χρήσης των κινητών επικοινωνιών** σε μια σειρά από ψηφιακές λειτουργίες όπου η χώρα υστερεί σύμφωνα με τους δείκτες Digital Economy and Society Index (DESI). Η μελέτη ολοκληρώνεται με μια σειρά μέτρων πολιτικής που μπορούν να βελτιώσουν το επιχειρηματικό περιβάλλον στον κλάδο, λαμβάνοντας υπόψη και τις τεχνολογικές εξελίξεις που σχετίζονται με το 5G, και να βοηθήσουν στην ευδοκίμηση των θετικών επιδράσεων από την ενίσχυση της χρήσης των κινητών επικοινωνιών στην οικονομία.

Σύμφωνα με τη μελέτη του IOBE, την τελευταία διετία ο κλάδος των κινητών επικοινωνιών ανακάμπτει, μετά από μια περίοδο έντονης υποχώρησης μεγεθών λόγω της οικονομικής κρίσης. Έτσι, τα έσοδα από υπηρεσίες σταθεροποιήθηκαν σταδιακά και ακολουθούν ήπια ανοδική πορεία από το 2016, αν και η κερδοφορία είναι ακόμα χαμηλή, 40% χαμηλότερη του επιπέδου το 2010. Παρόλα αυτά και εντός της περιόδου της έντονης κρίσης, ο κλάδος συνέχισε να επενδύει, καθώς οι τεχνολογικές εξελίξεις και οι ανάγκες της ζήτησης απαιτούν συνεχείς και συστηματικές επενδύσεις σε υποδομές, ενώ και οι επενδύσεις για αδειοδοτήσεις ξεπέρασαν το 1 δισεκ. ευρώ την τελευταία οκταετία. Η ενίσχυση υπηρεσιών λιανικής και η ανάπτυξη της οικονομίας δημιουργούν θετικές προοπτικές για τον κλάδο τα επόμενα έτη. Ωστόσο, ο έντονος ανταγωνισμός, η υψηλή φορολογία που επηρεάζει τις τελικές τιμές λιανικής και οι γραφειοκρατικές αγκυλώσεις επηρεάζουν ακόμα αρνητικά τη δραστηριότητα του κλάδου και δρουν **περιοριστικά και στην πορεία ψηφιακού μετασχηματισμού της χώρας**. Αναλυτικότερα:

Μεγέθη και τάσεις

Το 2018 τα έσοδα από υπηρεσίες ανήλθαν στα €1,9 δισεκ. καταγράφοντας άνοδο κατά 1,5% σε σχέση με το 2017. Ωστόσο, σε σχέση με το 2009 έχουν υποχωρήσει κατά 49%. Η θετική πορεία των εσόδων από υπηρεσίες συνεχίζεται το 2019, καθώς το πρώτο εξάμηνο καταγράφεται άνοδος κατά 2,1% σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2018.

Ο κλάδος των κινητών επικοινωνιών είναι από τους μεγαλύτερους επενδυτές στην ελληνική οικονομία. Την περίοδο 2010-2018 οι επενδύσεις ξεπέρασαν τα €2,7 δισεκ., ενώ επιπλέον €1,1 δισεκ. κατευθύνθηκαν στην απόκτηση αδειών χορήγησης φάσματος. Οι επενδύσεις του κλάδου σε υποδομές αποτελούν, διαχρονικά, τουλάχιστον το 1/3 των κερδών προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων. Ο υψηλός ρυθμός επενδύσεων αποτυπώνεται και στις ευρυζωνικές υποδομές, καθώς το σύνολο του πληθυσμού καλύπτεται από το δίκτυο τρίτης γενιάς, ενώ το 92% του πληθυσμού από το δίκτυο 4G.

Συμβολή στην οικονομία

Στη μελέτη του IOBE εκτιμάται ότι η ζήτηση για υπηρεσίες κινητών επικοινωνιών το 2018 συνεισέφερε, σε όρους ΑΕΠ, **περίπου 3,9 δισεκ. ευρώ ή 2,1% του ΑΕΠ της χώρας**. Σε όρους απασχόλησης, η συνολική συνεισφορά του κλάδου διαμορφώθηκε σε 59 χιλ. θέσεις εργασίας (ή 1,5% της συνολικής απασχόλησης). **Κάθε θέση εργασίας στον κλάδο υποστηρίζει άλλες 3 θέσεις απασχόλησης συνολικά στην οικονομία**. Ο κλάδος των κινητών επικοινωνιών συμβάλλει στα φορολογικά έσοδα, τόσο μέσω του ειδικού τέλους και του ΦΠΑ, όσο και μέσα από τους φόρους εισοδήματος και τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης με τη συνολική επίδραση το 2018 να προσεγγίζει τα €1,3 δισεκ. Λαμβάνοντας υπόψη και τις καταλυτικές επιδράσεις που συνδέονται με το όφελος στην παραγωγικότητα από τους κλάδους που αξιοποιούν στην παραγωγική τους λειτουργία τις κινητές επικοινωνίες, **η συνολική συνεισφορά του κλάδου κινητών επικοινωνιών φτάνει το 2,85% του ΑΕΠ της χώρας το 2018**.

Ωστόσο, παρά την ισχυρή ζήτηση και την αυξανόμενη σταδιακά χρήση των κινητών επικοινωνιών, όπως καταγράφεται στους δείκτες DESI η Ελλάδα υστερεί σε μια σειρά από δείκτες ψηφιακού μετασχηματισμού. Παρά την ευρεία διαθεσιμότητα σταθερών ευρυζωνικών συνδέσεων και το γεγονός ότι σταδιακά περισσότεροι άνθρωποι συνδέονται στο διαδίκτυο, η χρήση εξαντλείται κυρίως σε social media και online υλικό, με μικρότερη υιοθέτηση πιο σύνθετων υπηρεσιών ή ψηφιακών δημόσιων υπηρεσιών. **Επιπροσθέτως, όπως σε όλες τις συγκριτικές αξιολογήσεις, παρά την όποια πρόοδο, οι υπόλοιπες χώρες βελτιώνονται επίσης, με αποτέλεσμα η πορεία σύγκλισης με τους μέσους όρους της ΕΕ να δυσκολεύει**.

Στη μελέτη πραγματοποιήθηκε μια ποσοτική εκτίμηση για τα οφέλη που θα μπορούσαν να προκύψουν στην οικονομία από τη μεγαλύτερη χρήση δεδομένων από κινητές επικοινωνίες μιας και αποτελεί την υπηρεσία με τις μεγαλύτερες προοπτικές ανάπτυξης. **Συγκεκριμένα, εκπονήθηκαν δύο σενάρια: Σενάριο (Α) όπου σημειώνεται αύξηση της χρήσης δεδομένων μέσω κινητού αλλά με βάση το υφιστάμενα χαρακτηριστικά χρήσης υπηρεσιών και Σενάριο (Β) όπου σημειώνεται μεν αύξηση της χρήσης, αλλά με ποιοτική αναβάθμιση της χρήσης υπηρεσιών e-government, e-banking και e-commerce στα επίπεδα του ευρωπαϊκού μέσου όρου**. Με βάση τις εκτιμήσεις, το όφελος για την ελληνική οικονομία, σε όρους ΑΕΠ, από ενδεχόμενο διπλασιασμό της κατανάλωσης δεδομένων από το επίπεδο που βρίσκεται σήμερα, μπορεί να φτάσει έως και τα **€2,6 δισεκ ή να συμβάλει 1,4% στο ΑΕΠ**. Το όφελος κυμαίνεται σε υπερδιπλάσιο επίπεδο στο Σενάριο Β, δηλαδή στην περίπτωση όπου η αυξημένη ζήτηση για δεδομένα από κινητές επικοινωνίες στην Ελλάδα τροφοδοτείται από χρήση υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης (e-government, e-banking, e-commerce) σε τέτοιο βαθμό ώστε η Ελλάδα να συγκλίνει στον ευρωπαϊκό μέσο όρο βάσει του δείκτη DESI. **Σε αυτή την περίπτωση η αύξηση στο ΑΕΠ μπορεί να φθάσει στο 3,7% ή 6,8 δισεκ. ευρώ**.

Προοπτικές και προκλήσεις

Μεσοπρόθεσμα, οι προοπτικές του κλάδου επηρεάζονται θετικά από την αυξανόμενη χρήση υπηρεσιών δεδομένων από κινητές επικοινωνίες η οποία πενταπλασιάστηκε μεταξύ 2015 και 2018, καθώς και από την ανάπτυξη των κινητών ευρυζωνικών υπηρεσιών από τους παρόχους με καινοτόμες υπηρεσίες για όλες τις κατηγορίες πελατών τους. Σημαντικό ζήτημα αποτελεί η ανάπτυξη του δικτύου πέμπτης γενιάς (5G) και στην Ελλάδα το οποίο αναμένεται να διαμορφώσει ένα νέο περιβάλλον, όπου σύνθετα συστήματα επικοινωνιών θα κάνουν πιο αποτελεσματική χρήση των διαθέσιμων πόρων, ενεργοποιώντας νέες και βελτιωμένες υπηρεσίες και εφαρμογές (για παράδειγμα το διαδίκτυο των πραγμάτων). **Για να μπορέσει να πραγματοποιηθεί όμως αυτός ο ψηφιακός μετασχηματισμός της χώρας που αποτελεί άλλωστε και ευρωπαϊκή στρατηγική, απαιτείται ένας ισχυρός εγχώριος κλάδος που σε συνδυασμό με τους υπόλοιπους παρόχους τεχνολογίας θα συνεισφέρουν emphaticά σε αυτή την πορεία.**

Σαφώς η προσαρμογή του κλάδου στα νέα δεδομένα απαιτεί συστηματική προσπάθεια από την πλευρά των παρόχων, αλλά και την πολιτεία. Για την ανάπτυξη των δικτύων πέμπτης γενιάς θα απαιτηθούν υψηλές επενδύσεις, οι οποίες θα πραγματοποιηθούν κυρίως από τις εταιρίες κινητών επικοινωνιών. Για το σκοπό αυτό η ύπαρξη κανονιστικού πλαισίου σχετικά με τις διαδικασίες αδειοδότησης και την απόδοση νέων φασματικών περιοχών αποτελεί σημαντική προϋπόθεση. Σημαντικός παράγοντας αναδεικνύεται επίσης ο ψηφιακός μετασχηματισμός του κράτους. Παραδοσιακές υπηρεσίες της Δημόσιας Διοίκησης πρέπει να αντικατασταθούν με νέες καινοτόμες υπηρεσίες και εφαρμογές που διευκολύνουν την επιχειρηματική λειτουργία και βελτιώνουν την καθημερινότητα των πολιτών. Περισσότερα έργα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης θα δημιουργήσουν επίσης προϋποθέσεις για νέες επενδύσεις και θέσεις εργασίας υψηλής εξειδίκευσης.

Η δραστηριότητα των υπηρεσιών κινητών επικοινωνιών επηρεάζεται τέλος αρνητικά από την υψηλή φορολογία. Η Ελλάδα έχει την υψηλότερη συνολική φορολόγηση υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας στην ΕΕ με τις αθροιστικές επιβαρύνσεις (ΦΠΑ 24% και ειδικό τέλος 12-20% βάσει της χρέωσης του λογαριασμού ενός πελάτη) να κυμαίνονται μεταξύ 39% και 49% της τελικής επιβάρυνσης. Η πρακτική φορολόγησης των υπηρεσιών κινητών επικοινωνιών δεν συναντάται σε άλλες χώρες της ΕΕ, με εξαίρεση την Ουγγαρία και μερικώς την Μάλτα όπου έχει επιβληθεί κάποιας μορφής ειδικός φόρος στις επικοινωνίες. Μείωση ή κατάργηση του ειδικού τέλους στις κινητές επικοινωνίες θα οδηγούσε σε μείωση του κόστους σύνδεσης.

Σύμφωνα με αποτελέσματα της ανάλυσης του IOBE, σχετικά με την εκτίμηση της ελαστικότητας ζήτησης για υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας ως προς τις τιμές και το εισόδημα, προκύπτει ότι η χρήση δεδομένων από κινητές επικοινωνίες έχει στατιστικά σημαντική και αρνητική συσχέτιση με την τιμή για τη συγκεκριμένη υπηρεσία. Συγκεκριμένα, μείωση της τιμής δεδομένων από κινητές επικοινωνίες κατά 10% συσχετίζεται με αύξηση της χρήσης δεδομένων από κινητές επικοινωνίες κατά 14,9% (σε επίπεδο σημαντικότητας 1%). Στατιστικά σημαντική και αρνητική, αν και αρκετά χαμηλότερη συγκριτικά με τις υπηρεσίες δεδομένων, είναι και η σχέση μεταξύ τιμής και χρήσης υπηρεσιών ομιλίας. Συγκεκριμένα, μείωση της τιμής ανά λεπτό ομιλίας κατά 10% συσχετίζεται με αύξηση των λεπτών ομιλίας κατά 1,1% (σε επίπεδο σημαντικότητας 5%).

Το πλήρες κείμενο της μελέτης είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα του IOBE